

8. АНАЛІТИКА

Ніна Федорівна Федорова,
кандидат педагогічних наук,
старший науковий співробітник
Інституту обдарованої дитини НАПН України,
м. Київ, Україна

УДК 37.091.212/3

Валентина Миколаївна Шульга,
завідувач сектору
організації науково-практичних заходів
Інституту обдарованої дитини НАПН України,
м. Київ, Україна

РЕЗУЛЬТАТИ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО КОНКУРСУ «ТВОРЧИЙ УЧИТЕЛЬ – ОБДАРОВАННИЙ УЧЕНЬ»

В статті подводяться ітоги проведеного III-го Всеукраїнського конкурсу «Творческий учитель – одаренный ученик», проведення якого утверждено Ученым советом Института в 2012 году.

Ключевые слова: одаренный ученик, творческий учитель, инновационные технологии.

The article summarizes the outcome of the III All-Ukrainian competition “Creative teacher – gifted student”. The conduction of it was approved by the Academic Council of the Institute in 2012.

Key words: gifted student, creative teacher, innovative technologies..

Керуючись Державною національною програмою «Освіта: Україна XXI століття» 1993 р., законами України «Про освіту», «Про середню освіту», Національною Доктриною розвитку освіти України (2002 р.), Державною Програмою «Вчитель року», затвердженою Кабінетом Міністрів України від 28.03.04 р. № 379, Національною стратегією розвитку освіти України на 2012–2021 рр., прийнятою на III Всеукраїнському з’їзді працівників освіти (2011 р.), а також реалізуючи Концепцію наукової діяльності Інституту обдарованої дитини НАПН України разом з відділом проектування розвитку обдарованості у 2011 р. було започатковано щорічне проведення *Всеукраїнського конкурсу «Творчий учитель – обдарований учень»*.

Усім відомо, що лише творчий учитель може навчити та виховати обдаровану дитину. *Творчий учитель* – це діамант, який осяє душу всіма гранями власного

педагогічного дару та плекає дитину на засадах ДОБРА, формуючи інтелектуальну еліту суспільства [2]. *Обдарована дитина* – це неординарна індивідуальність в різних проявах, яка швидко приймає рішення, розв’язує поставлені перед нею задачі, отримує цікаві й оригінальні результати [3]. Видатний учитель-новатор, педагог-академік, директор Сахнівського навчального закладу О. А. Захаренко сказав «...поспішаймо робити добро». Учений розкрив творчі тасмниці вчителя, де:

перша – у контексті навчального заняття, тобто у величезній праці, спрямованій на його підготовку. Навчальне заняття варто розуміти як неповторний момент, як прожите життя, свято єднання вчительської душі з душами своїх учнів;

друга – у відмові вчителя йти протореною стежкою, у прагненні знаходити нестандартні рішення будь-якої проблеми;

третья – у повній свободі вибору вчителем форм і методів навчання та виховання. Вимога єдина – знання ґрунтовні зі сумнівом і доказом, з власною думкою та елементами наукового дослідження;

четверта – у демократичності навчання, поєднанні з високою вимогливістю та турботою про здоров'я дітей;

п'ята – у розпізнаванні та пробудженні у дітей природної обдарованості, яку необхідно підтримати, розвинути, досягти найвищого рівня творчості в обраній галузі;

шоста – стимул, стимул і ще раз стимул.

Без творчого вчителя не буде нових освіти, суспільства та вільної України [1].

Конкурс було організовано з метою виявлення та поширення педагогічного досвіду творчо працюючих педагогічних колективів та окремих вчителів у загальноосвітніх навчальних закладах різних типів та форм власності.

Завданнями конкурсу є:

- виявлення досвіду кращих педагогічних колективів та окремих вчителів, які ефективно використовують різні форми і методи навчально-виховної діяльності, інноваційні виховні технології;
- популяризація педагогічних здобутків учителів-новаторів та інших учасників навчально-виховного процесу;
- створення інформаційного освітнього простору, поповнення банку інноваційних доробок учителів, спрямованих на всебічний розвиток особистості учня;
- організація методичної підтримки учасників навчально-виховного процесу з питань впровадження психолого-педагогічного проектування в практичну діяльність сучасного вчителя.

Учасники конкурсу: адміністрація навчальних закладів, учителі, класні керівники, психологи; керівники гуртків загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладів як державної, так і недержавної форми власності; працівники дошкільних навчальних закладів та центрів раннього розвитку дитини; студенти вищих навчальних закладів, науковці.

Роботи творчих учителів розглядаються у номінаціях:

- 1) авторські розвивальні навчальні заняття або система занять, проекти учителя-предметника;
- 2) корекційно-розвивальні програми і проекти соціально-психологічної служби;
- 3) навчально-виховні проекти навчального закладу (виховні, проекти класних керівників/вихователів/кураторів, учнівського самоврядування тощо);
- 4) сценарії відкритих виховних заходів, тренінгів;
- 5) авторські навчальні предметні програми та доробки навчальних занять для організації позакласної діяльності (гуртки, студії, факультативи, клуби за інтересами);
- 6) соціальний проект у навчальному закладі;
- 7) інноваційна педагогічна рада, психолого-педагогічний консиліум;
- 8) програми проектування розвитку обдарованого дошкільника в центрах раннього розвитку дитини;

9) авторські розвивальні навчальні заняття для дітей дошкільного віку.

Конкурс проводиться у два етапи.

1-й етап. *Громадське обговорення конкурсних робіт*

- До складу громадського журі входять науковці, вчителі, студенти, батьки та інші зацікавлені особи. Учасники конкурсу можуть бути членами громадського журі та оцінювати роботи усіх учасників, окрім власної.

- Члени громадського журі реєструються на сайті (teacher.iod.gov.ua) в закладці «Громадське обговорення» та проводять оцінювання конкурсних робіт в онлайн-режимі за затвердженими в Положенні критеріями.

- Член громадського журі не може оцінювати одну конкурсну роботу більше одного разу, а кількість оцінених робіт одним членом громадського журі не обмежується.

2-й етап. *Оцінювання робіт конкурсним журі*

- До експертного журі запрошені провідні наукові співробітники Інституту обдарованої дитини та провідні науковці інших інститутів Національної академії педагогічних наук України.

- Конкурсне журі визначає лауреатів конкурсу в номінаціях та роботи учасників, що посіли I–III місця.

Кожна конкурсна робота оцінюється від **1** до **12** балів за чотирма критеріями:

- відповідність змісту роботи зазначеній меті та завданням;
- оригінальність та повнота розкриття змістовної частини;
- практична значущість та ефективність виконання;
- наявність чіткої структури роботи.

Загальна інтегральна оцінка роботи розраховується відповідно до вагових коефіцієнтів та становить оцінку від **1** до **12** балів.

Проведення Конкурсу починається 15 лютого, а 31 травня відбувається оголошення його результатів та нагородження переможців під час проведення Всеукраїнської виставки-фестивалю «Обдаровані діти України».

За затвердженим Положенням конкурсу «Творчий учитель – обдарований учень» кожного року присуджуються премії за I–III місця. Також лауреатів нагороджують дипломами та іншими подарунками.

Кожна робота, що надійшла на конкурс, оцінювалась членами журі, яке було створено з числа наукових співробітників Інституту обдарованої дитини НАПН України та вчителів-методистів м. Києва та Київської області.

Переможців у номінаціях було обрано членами журі за критеріями, зазначеними в Положенні про конкурс. Переможці конкурсу визначалися колегіально через процес відкритого голосування.

Надіслані на конкурс роботи ретельно вивчалися членами журі. Кожному учаснику було надіслано повідомлення щодо вчасного отримання конкурсної роботи.

Результати конкурсу (список учасників, кількість отриманих балів, інформація про переможців та лауреатів) оприлюднюють на офіційному сайті Інституту обдарованої дитини НАПН України.

У 2014 р. цей конкурс проводився третій раз. За роки його проведення участь у конкурсі взяли понад 4 000 учасників з усіх областей України.

У 2014 р. на конкурс було надіслано 1785 робіт з усіх регіонів України. Найактивнішими, за кількістю поданих робіт були Дніпропетровська, Донецька, Хмельницька Черкаська та Миколаївська області.

Наводимо таблицю 1, що відображає показники активності поданих на конкурс робіт.

Таблиця 1

Активність учасників конкурсу за 2014 рік

№	Область	Активність щодо участі (у %)	Кількість робіт
1	Дніпропетровська	21,79	389
2	Донецька	19,22	343
3	Хмельницька	11,6	207
4	Черкаська	7,73	120
5	Миколаївська	6,72	96
6	Одеська	5,38	96
7	Луганська	4,65	83
8	Сумська	4,09	73
9	Львівська	3,92	70
10	Тернопільська	2,91	52
11	Полтавська	1,79	32
12	Кіровоградська	1,62	25
13	АР Крим	1,4	25
14	Волинська	1,4	25
15	Івано-Франківська	1,29	23
16	Вінницька	1,23	22
17	Чернівецька	0,73	13
18	Запорізька	0,62	11
19	Чернігівська	0,62	11
20	Київська	0	0
21	Житомирська	0,34	6
22	Закарпатська	0,17	3
23	Харківська	0,17	3
24	Рівненська	0,11	2
25	Херсонська	0,11	2
26	м. Київ	0,39	7

Перемогу в III-му Всеукраїнському конкурсі «Творчий учитель – обдарований учень» 2014 р. здобули наступні учасники.

Перше місце:

• **Цунікова Ірина Олександрівна**, ЗНЗ I–III ступенів № 47 Маріупольської міської ради, м. Маріуполь;

• **Петрик Галина Юріївна**, ЗНЗ I–II ступенів № 4 Ясинуватської міської ради, м. Ясинувата, Донецької області.

Друге місце:

• **Єзерська Наталія Валеріївна**, Український фізико-математичний ліцей, м. Київ;

• **Жорняк Яна Сергіївна**, Полтавська спеціальна загальноосвітня школа № 39, м. Полтава.

Третє місце:

• **Мергут Оксана Олександрівна**, Хмельницький палац творчості дітей та юнацтва, м. Хмельницький;

• **Буданцева Наталія Іванівна**, спеціальний навчально-виховний комплекс «ДНЗ-загальноосвітній навчальний заклад» № 5 «Дніпряночка», м. Дніпро-дзержинськ, Дніпропетровської області;

• **Токар Оксана Володимирівна**, спеціалізована школа I–III ступенів № 62 Харківської міської ради, м. Харків;

• **Рудь Світлана Володимирівна**, спеціалізована школа I–III ступенів № 162 Харківської міської ради, м. Харків.

Лауреатами III-го Всеукраїнського конкурсу «Творчий учитель – обдарований учень» в номінаціях стали наступні учасники.

1. *Авторський розвивальний навчальний урок:*

Бугай Оксана Анатоліївна, Дніпропетровський технікум зварювання й електроніки імені Є. О. Патона, м. Дніпропетровськ.

2. *Авторські програми та доробки занять для організації позакласної діяльності (гуртки, студії, клуби за інтересами):*

Токар Інна Анатоліївна, ДНЗ (ясла-садок) № 5 «Теремок», м. Нетішин, Хмельницької області.

3. *Корекційно-розвивальні програми, проекти психологічної служби, тренінги, психолого-педагогічні консилиуми:*

Лопушинська Тетяна Олександрівна, Хмельницьке НВО № 28, м. Хмельницький.

4. *Навчально-виховні, корекційні, навчальні програми, що зроблені в комплексі «Universal-3»:*

Куленко Ірина Володимирівна, Торезька ЗНЗ I–III ступенів № 10, м. Торез, Донецької області.

5. *Навчально-виховні, корекційні, навчальні програми, проекти навчального закладу, зроблені в комплексі «Universal-4 online»:*

Мушинська Олена Олександрівна, Комунальний заклад «Луганська спеціалізована школа I–III ступенів № 5», м. Луганськ.

6. *Сценарії відкритих виховних заходів, годин спілкування з елементами тренінгу:*

Бойко Галина Михайлівна, Єдлічко Світлана Юріївна, Прилиманський загальноосвітній навчальний заклад I–III ступенів с. Прилиманське, Овідіопольського району, Одеської області.

7. *Школа батьківства (батьківські лекторії, тематичні батьківські збори); педагогічна рада, семінари:*

Кирилюк Оксана Володимирівна, **Питель Ольга Станіславівна**, ДНЗ (ясла-садок) № 6 «Райдуга», м. Нетішин, Хмельницької області.

8. Авторські розвивальні заняття для дітей дошкільного віку, програми проектування розвитку обдарованого дошкільника в центрах раннього розвитку дитини:

Горідько Оксана Володимирівна, ДНЗ № 3 «Джерельце», м. Городище, Черкаської області.

9. Навчально-виховні проекти навчального закладу (соціальні), проекти класних керівників/вихователів/кураторів, учнівського самоврядування:

Лісова Ольга Деліївна, Господарик Людмила Миколаївна, авторська школа М. П. Гузика, м. Южне, Одеської області.

10. Програми для обдарованих дітей:

Расвська Ірина Юріївна, Комунальний заклад освіти «Спеціалізована ЗНЗ № 142 еколого-економічного профілю», м. Дніпропетровськ.

Використані літературні джерела

1. **Захаренко О. А.** Поспішаймо робити добро [Текст] / О. А. Захаренко. – Черкаси: Черкаський ОІ-ПОПІ, 1997. – 28 с.

2. Словник термінів (з питань інноваційного менеджменту) [Текст] / За ред. Л. І. Даниленко. – К., 1999. – 18 с.

3. **Федорова Н.** Педагогічні умови розвитку обдарованої особистості у школі [Текст] / Н. Федорова. – Інститут обдарованої дитини, 2014. – 93 с.

